

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023 -2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych (na lekcjach języka polskiego)
Kod przedmiotu*	XB3
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Badań nad Literaturą i Edukacją Polonistyczną
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	przedmiot obowiązkowy dla specjalności nauczycielskiej
Język wykładowy	język polski
Koordynator	dr hab. Dorota Karkut, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. D. Karkut, prof. UR, dr hab. A. Kucharska-Babula, prof. UR, dr hab. E. Mazur, prof. UR; dr hab. T. Półchłopek, prof. UR; dr D. Hejda

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1		30							3

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

student zaliczył wszystkie przedmioty specjalizacji nauczycielskiej przewidziane do realizacji na studiach pierwszego stopnia

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studenta z aktualną wiedzą na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów.
C ₂	Poznanie metod i form pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz wzorów postępowania dydaktycznego i wychowawczego (zarówno w zespole klasowym, jak i indywidualnych).
C ₃	Rozwijanie kompetencji merytorycznych i metodycznych w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w ramach zajęć lekcyjnych, jak również korekcyjnych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka konfrontuje podstawową wiedzę nabytą w uczelni na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikających z nich zadań nauczyciela języka polskiego, z konkretnymi problemami uczniów z różnymi dysfunkcjami.	NW6
EK_02	Student/ka zna i rozumie specyfikę funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich trudności związane z opanowaniem treści nauczania.	NW14 NK3
EK_03	Student/ka umie samodzielnie rozpoznawać potrzeby, możliwości edukacyjne uczniów z różnymi dysfunkcjami oraz rozwijać umiejętności profesjonalne w zakresie organizacji zajęć lekcyjnych, jak również korekcyjnych i kompensacyjnych.	NU3 NU4 NU12
EK_04	Student/ka ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	NU9 NU14 NU15 NK1 NK2
EK_05	Student/ka angażuje się w optymalizację procesu dydaktyczno-wychowawczego, wspierając pracę ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcjach języka polskiego, przy wykorzystaniu odpowiednich technik i narzędzi oraz we współpracy rodziny, szkoły, specjalistów.	NK7

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
<i>Nie dotyczy</i>

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Definicja, rozpoznawanie oraz klasyfikacja specjalnych potrzeb edukacyjnych.
Regulacje prawne w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Sposoby kształcenia i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przestrzeni edukacyjnej i społecznej.
Formy współpracy nauczyciela z rodzicami ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Projektowanie scenariuszy zajęć wspomagających nauczanie języka polskiego dla uczniów wymagających zastosowania indywidualizacji działań dydaktyczno-wychowawczych ze względu na występowanie różnych dysfunkcji.

3.4 Metody dydaktyczne

- prezentacje multimedialne,
- metody poglądowe (prezentacja slajdów, filmów edukacyjnych),
- praca z tekstem audiowizualnym – analiza, dyskusja,
- ćwiczenia praktyczne,
- analiza przypadków, dyskusja, rozwiązywanie problemów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów)	Ćwiczenia
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena projektów zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,	Ćwiczenia
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, ocena projektów,	Ćwiczenia
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	Ćwiczenia
EK_05		

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest czynny udział w zajęciach (dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność), przygotowywanie się do nich (krótkie referaty lub prezentacje), napisanie projektu zajęć wyrównawczych lub przygotowanie prezentacji multimedialnej na temat uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Ocena łączna z pracy pisemnej, aktywności na zajęciach oraz pracy analitycznej:
 projekty, referaty: 40% ostatecznej oceny
 prezentacje: 30% ostatecznej oceny
 aktywny udział w zajęciach: 30% ostatecznej oceny

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta– praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, studiowanie literatury metodycznej, napisanie scenariusza zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, przygotowanie prezentacji multimedialnej)	40
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	<i>nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

-Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie*, Kielce 2000.

Karkut D., *Kształcenie kompetencji studentów polonistyki do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych* [w:] *Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością*, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s.347- 363.

-Olechowska, A. *Specjalne potrzeby edukacyjne*, Warszawa 2016.

-*Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały dla nauczycieli. Materiały szkoleniowe*, cz. I i cz. II, Warszawa 2010.

-Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, T. 1, red. A. Guzy., D. Krzyżyk, Kielce 2012.

-Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, T. 2, red. A. Guzy, B. Niesporek-Szamburska, Kielce 2013.

-Tanajewska A., Naprawa R., Stawska J., *Praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Poradnik dla nauczyciela*, Warszawa 2014.

-Wyczesany J., Gajdzica Z., *Uwarunkowania edukacji i rehabilitacji uczniów o specjalnych potrzebach w rozwoju*, Kraków 2006.

-Zaremba L., *Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci i młodzieży*, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

-Balcerek H., *Wiedza o języku a problemy komunikacyjne uczniów z ASD [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością*, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s. 363-379.

-Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów realizowanych w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych z podziałem na poszczególne edukacje oraz na zajęciach specjalistycznych, R. Naprawa [i in.], Gdańsk 2017.

-Dyrda B., *Zjawiska niepowodzeń szkolnych uczniów zdolnych: rozpoznawanie i przeciwdziałanie*, Kraków 2007.

-Funkcjonowanie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych w wybranych środowiskach i sposoby jego wspierania, red. A. Prusik, Ł. Kabzińska, Olsztyn 2015.

-Każdy uczeń jest ważny. Indywidualizacja na lekcji języka polskiego, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2017.

-Luchowska W., *Mowa jako narzędzie ekspresji dziecka. Uczeń z arabskiego kręgu kulturowego na lekcji języka polskiego [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością*, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s. 379-399.

-Portman R. , *ADH nadpobudliwość psychoruchowa: istota zagadnienia*, Kielce 2006.

-Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z niepełnosprawnościami. Charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie, E. Plichta [i in], Kraków 2017.

-Teoretyczne i praktyczne konteksty specjalnych potrzeb edukacyjnych, red. J. Rybska-Kłapa, H. Stępniewska-Gębik, Kraków 2016.

-Thompson J., *Specjalne potrzeby edukacyjne. Wskazówki dla nauczycieli*, Warszawa 2013.

-*Uczeń o specjalnych potrzebach wychowawczych w klasie szkolnej*, red. A. Paszkiewicz, M. Łobacz, Warszawa 2013.

-*Uczeń o specjalnych potrzebach w przestrzeni współczesnego systemu edukacji*, red. nauk. Z. Janiszewska-Nieścioruk, Zielona Góra 2010.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej